

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any III.—TARRAGONA, 17 Octubre de 1915.—Núm. 111.

BIBLIOTECA PUBLICA

TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Rambla de Sant Joan, 50, baixos

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors. No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

D'EL·LECCIONS

Dretes i esquerres

La mentalitat aburguesada dels elements que constitueixen les dretes en l'ordre polític, creu que no hi ha mes interessos a defensar que'ls de la bona gent adinerada; ells volen el govern del poble per a continuar sostenint el modo d'ésser actual de la societat, procurant que tota mena de millores que's vagin introduint a la ciutat i que han de costar cada dia mes cares i, per lo tant, s'han de extreure dels cabals de tot el poble, volen el govern per a continuar poder crear els impostos necessaris per les reformes, de manera que puguin transferir-los als que viuen del treball.

Les esquerres, compostes en sa majoria de persones que no tenen mes ingressos econòmics que'ls que poden obtindre amb l'esforç del seu treball diari, i alguns elements que per sentiments altruistes i per esperit de justícia se sumen a realitzar la tasca renovadora, de procurar que les càrregues siguin repartides amb esperit d'equitat i de justícia.

Aquestes dues mentalitats ben definides son les que's presten a la brega i les que's disputaran els vots en les properes eleccions municipals.

L'esperit vell, representat per les dretes sense cap ideal noble, amb l'instint de conservació, per a continuar usufructuant el poder, i per a sostenir els privilegis d'elements explotadors de la ciutat; amb tot el seu bagatge de concupiscències per a anar a defensar interessos individuals, deixant desatesos els sagrats interessos del poble. L'esperit nou, representat per elements d'esquerra qual idealitat és el millorament social, la renovació completa del modo d'actuar del municipi, primer esgraó de la vida col·lectiva.

En tota lluita política, en el fons, si s'analitza, sempre hi trobarem una finalitat econòmica; és aquesta la finalitat que nosaltres volèm que surti a la superfície, per a que a l'hora de la brega sàpigui cada hùlo que defensa, per que's mou i per que lluita, i sàpigui acudir a ocupar el lloc que li correspon.

Hi ha necessitat d'introduir aires nous al nostre municipi; s'han de fiscalitzar el per que de moltes reformes, qual finalitat és molt dubtosa, i per que podria resultar que a expenses de la ciutat milloressin interessos que no aniran a aliviar al poble.

La ciutat necessita realitzar gastos per les millores; aquestes millores tenen un valor social, que va a parar als particulars. Hi ha, en la vida econòmica del poble, dues classes de valor: un que és el que crea l'individu amb el seu esforç i un altre que'l crea la ciutat amb les seves reformes. Cap moral positiva admet que ningú pugui apropiarse de un valor que no li ha costat cap esforç. Quan un individu s'apropia aquests valors se produeix una doble injustícia; l'individu s'aprofita de lo que no és fruit del seu esforç, sino de l'esforç dels altres i, per tant, propietat del Municipi; aquest, per a sufragar els gastos a falta de la propietat seva, necessita acudir als cabals individuals, es a dir, uns ciutadans han de pagar indegudament, perque altres s'apropien lo que no'ls correspon amb justícia.

Aquests justos principis seràn els que aniran incorporant a la mida que'ls hi permetin les actuals lleis els elements d'esquerra als afers municipals, i quan se trobin amb la barrera de la llei sabran promoure un apostolat per a formar consciència a les multituds, perque's revoltin i fassin prevaldre els principis eternals de justícia.

Els paisos avançats, els paisos en que'l valor social de la riquesa va a parar als Municipis abans de poder apoderar-se, també'n tenien de lleis que'ls impedia poder aprofitar-la, pero una mució de tots els Municipis d'aquell pais va lograr que l'Estat legislés amb el sentit de que'ls Municipis podessin aprofitar-la i avui tenen una font d'ingressos que no necessiten imposar al consum de la carn la tercera part del pressupost com té imposat el nostre Municipi.

Ara és hora, elements d'esquerra, de portar aires de renovació als nostre Municipi; ens havem d'incorporar de la riquesa social per a abaratir les subsistències.

◆ ◆ ◆

MARGINAL

Mal vell

Se han anunciat les eleccions i amb això tots els veïns de Tarragona s'han desvetllat del "dolce far niente" en que reposaven quasi dormint. I és ben trist que totes les energies, tots els treballs, tots els esforços, tots els sacrificis se malgastin per uns dies solsament, puix que no més s'empleen per aquestes lluites i d'aquí doncs, digui malgastar-ho, per que després els el·legits—salvant-ne qualques—resultin fallits i llur feina no signi la que deurien haver fet segons havien promès, per una banda, i per l'altra, pels electors, també n'és llàstima aquest desgast en la lluita electoral, puix que deurien exigir millor feina an els que no l'han feta.

Està clar que seguint aquest camí arribarem a un temps en que no fora possible trovar qui volgués anar-hi an aquesta lluita, quin dubte hi ha? Emprò allavors sabriem que'ls pocs que hi anirien, ho farien amb la convicció de fer feina, i sols feina ben profitosa, per a la ciutat, puix que després deurien rendir-ne comptes.

No vos sembla, chorals amics que'm llegiu, que aixís aniria tot això molt millor? No vos sembla que la ciutat, la ciutat de nostres amors, ne surtiria amb mes beneficis que no pas ara? La feina, anc que fos migrada, posém per cas, fora profitosa en extrèm i al mateix temps del gust del poble—encare qu'és difícil fer-ho d'aquest gust—emprò, quan menys, altres foren els viaranys dels regidors que no ara, que solsament se ocupen en afavorir an els seus adeptes, per tots els mitjans haguts i per haver, comptant solsament en pòguer derrotar an els enemics, sens mirar si la Pubblica ne surt perjudicada, com sempre, per no perdre la costum.

Es menester fer una renovació en totes aquestes velles i dolentes costums i aleshores anirém de una altra manera. I de moment podriem estalviar-nos tots aquests xàfecs de eixos dies, tot aquest mal-parlar de uns en contra els altres, dient això i allò dels enemics, personalitzant, qu'és lo més trist, puix que tot'hom, qui mes qui menys, ne té de taques.

PÒL·LUX.

A un amic

Per que aném a les vinentes eleccions de regidors units tots els republicans i per que hi he contribuït? Això i quelcom mes que vull callar, me preguntaves, amic?

Me confón en ta boca les preguntes i me humilies en quant a ma intervenció personal parles...

Me dius de ofenses en que me feriren i que arribaren aont deuria de estar vedat... No les he oblidat; mes les culpes d'uns, no les ha de pagar l'idealitat. Amb això no vull pas dir-te que l'actuació de avui del nostre partit me satisfaci i per ço hi aporti mon minúscul esforç, mes, vols dir-me de l'actuació de les demés esquerres catalanistes en el reste de Catalunya?

Quan és complerta la desorientació, malgrat l'esforç amb mes bona voluntat que sentit pràctic de la Unió Catalanista, voldries que nosaltres aquí tinguessim resolt el problema?

Hi ha que acceptar les coses tal com son i no tal com voldriem que fossin, i, al acceptarles, procurar enmotllarles al nostre modo de sentir, conduirles i modificarles d'acord amb nostres anhels i aspiracions, i per això que importa la ofensa de un, ni de dos, ni de mil? Quan els sentiments son arrelats al mes profund del cor, podran, per un moment, fer-te dubtar en la via empresa, mes si pots aixecar el cap ben alt, te serveix per a alentat-te i rependre amb mes braó la lluita fitant tots els sentits en la idealitat, font inestroncable de forces per a batallar per Catalunya, ensomni de tots mos anhels, i per Tarragona, breçol de mos afectes...

Abandonar la lluita per des de el mirador encristallat de casa contemplar-la, sens que ni la pols ni l'estrepit dels combatents arribi fins a tú! Jo no sé si ho faré. Mes ara, com ara, no.

Entenc que la vida és lluita i si se ajuntessin els bons per a treballar amb fe, els dolents, els tarats, tindrien de desapareixe o modificar-se.

La responsabilitat dels que, podent contribuir al sanejament dels partits, o dels homes que'ls formen, resten a casa, o al primer entrebanc abandonen la lluita, és tremenda.

I reduint-nos, avui, a les vinentes eleccions, tal com se acostia la lluita, te sembla podem restar-ne desentesos?

Nosaltres, que tenim un esperit de lliberalitat ben definit, podem mirar impàvids com se ajunten les dretes mes odioses representades per els conservadors i jaumistes?

Quan el monarques de Alfons XIII i Jaume III se acoplen, debem nosaltres entorpir el sentiment lliberal de totes les branques del republicanisme que ens criden a una unió en la que per res hi pateixen nostres principis?

Si hi penses, en ton clar sentit, compendrás que no podia fer-se mes i que una oposició mes forta hauria semblat mes rebequeria de noi que sentit pràctic, no de necessitat de moment ni de poder portar mes o menys Regidors als escons municipals, sino d'intransigència que res significa sino es raona.

Jo hi he posat tota la bona voluntat; si tots ho fessim aixís, potser no tindrien motiu aquestes ratlles tan desgarrvellades que fan que per avui hi posi punt, per a parlar-ne potser un altre dia, amb mes calma, pregan-te me dispensis entre tant, en gracia a l'amargor que per lo molt que t'aprecia li has produït a ton amic,

JOAN ÀNDREU.

Del "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria"

A continuació publicuem la comunicació que'l «Orfeó Tarragoní» ha adreçat al senyor President de la Mancomunitat Catalana apoiant la instància del «Centre» de nostra ciutat que ja coneixen nostres lectors.

Diu així:

«Excm. Sr.:

Havent sigut invitat l'Orfeó Tarragoní a donar la seva opinió sobre la instància que'l «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» de Tarragona ha adreçat a V. E. com a President de la Mancomunitat Catalana, té el deure de exposar-la, ja que a la fi, l'Orfeó es una corporació social educativa, i en sos cants, i sense sos cants, la seva labor va encaminada sempre a cercar un major perfeccionament de la ciutat en primer lloc, i de Catalunya en general.

Dit això s'endevina clarament que l'actitut de la Junta de l'Orfeó, així com la dels components de la entitat cantaire en massa, es favorable a lo que sollicita l'esmentat «Centre»; i no solsament hi es favorable, sino que hi sent una vocació esperitual—expresada en distints actes de la vida íntima de l'Orfeó—per una banda, i per altra, perque viu o palpa la dolorosa realitat de no gaudir d'unés Escoles de Comerç i d'Arts i Oficis, al mateix temps que anyora renovar la cultura de la ciutat amb eixos bosins de pà per l'ànima, que per negligències dels més han tingut de restar ocults durant tota la nostra vida.

I com això, Excm. Sr., no és avui ja possible; no es pot concebir que una ciutat de la historia i de la importancia mercantil de Tarragona resti per més temps orfe d'aitals ensenyances, la Junta de l'Orfeó Tarragoní, en sessió celebrada el dia 4 de l'actual va acordar unànimament, adherir-se a la instància del «Centre» de referencia, de data 22 de Juliol de aquest any, i fer seva la mateixa, esperant confiadament que la Mancomunitat de la vostra il·lustrada Presidencia, fent-se cabal de les raóns que en la mentada instància s'exposen, procurarà amb els mitjans amb que compta, que sigui en breu una hermosa realitat tant útil com profitosa obra de generós iniciament cultural.

Deu guardi a V. E. molts anys.

Tarragona 8 d'Octubre de 1915.—El President, *Mamel Font*.—P. A. de la J.—El Secretari, *José Vidal i Ras*.

El monopoli de la terra es una injustícia

Les idees que l'home ha adquirit per virtut de les ensenyances de les generacions que'ns han precedit en la vida, difícilment son cambiades, encara que la ciencia vagi solucionant molts problemes per virtut de nous descobriments i nous avenços, s'arriba, generalment, a una certa edat que l'home és format i si no està atent en les modificacions i transformacions que'l progrés humà va realitzant, les primeres idees adquirides es petrifiquen i no hi ha manera de fer-les adaptar a les noves concepcions.

Està tan arrelada entre certes classes socials, la idea de que és de justicia que la propietat de la terra estigui monopolitzada per uns quants propietaris que viuen de la renta que cobren de aquells a qui permeten que la treballin, que no hi ha manera de convence'ls que la propietat individual de la terra és la causa de tots els mals socials que deriven precisament d'ésser la terra monopolitzada.

S'escandalitzen quan senten que la propietat de la terra ha de transformar-se i ha de nacionalitzar-la; no poden capir que les lleis que regularitzen la actual distribució de la riquesa han de transformar-se en el sentit de universalitzar-la.

No volen donar crèdit i'ls produeix la mes gran sorpresa quan se'ls parla de que la nacionalitza-

ció de la terra és l'afirmació de la propietat individual. Aquesta afirmació, que sembla una paradoxa, és una raó tant evident que amb pocs coneixements que's tinguin de com se realitzen la distribució dels guanys produïts per l'esforç humà's veu amb claretat.

Totes les morals positives afirmen que la terra no pot ésser monopolitzada per ningú; hi ha qui fa una destria entre'l valor de la terra abans d'ésser posada en condicions de producció, ço es, entre les forces de la naturalesa i les millores integrades a la terra quan està en estat de cultiu.

En bona moral, s'ha d'admetre que lo que no porti'l sagell de l'esforç humà que'l que existeix per obra de la naturalesa ningú pot apropiarse'n; hi ha molta diferencia entre l'aprofitament de la terra que tots hi tenim dret, o apropiarse'n en forma que s'hagi de pagar renta pel permís de aprofitar-la.

El mar, els rius, les entranyes de la terra, son obra de la naturalesa, i no hi ha ningú que pugui apropiarse'n; el peix que's pesca és el resultat de l'esforç del treball i'l que pesqui'l peix podrà apropiarse'n, pero'l mar serà comú a tots els homes. Lo mateix podem dir de l'aigua dels rius i dels minerals extrets d'una mina, pero'l dia que la mina sigui abandonada i ja no s'hi treballi, no serà propietat de ningú; el primer que li convingni demanarà permís per a anar a extreure minerals, podrà *aprofitar-la*, pero mai podrà *apropriarse'n*.

La terra és el magatzem de on l'home ha de treure els elements per a sustentarse'n, és obra de la naturalesa; a ningú li ha costat cap esforç per a crear-la, i per tan ningú pot *apropiar-se-la*, i així com seria un privilegi irritant que per virtuts de lleis injustes s'autoritzen a determinats individus que podessin demanar una part dels peixos pescats a la mar i una part dels minerals extret de la mina, direm que aquest dret fora una expoliació, un robo fet al treball, aplicant aquets mateixos principis a la terra, es veu clarament que'l dret que tenen els que poseeixin el monopoli de la terra, de donar renta per el permís de aprofitar-la *intercepten, escamotegen* la PROPIETAT guanyada amb la suor del seu front pel conreuer de la terra.

Ja està explicada la paradoxa de que la *Nacionalització de la terra és la AFIRMACIÓ de la propietat individual*.

* *

No es que volguem *abolir-la* la *propietat* els que sostenim i prediquem la Nacionalització de la terra; és ben al contrari, volèm afirmar-la, reconeixem el dret de propietat en la riquesa i a les coses produïdes per l'esforç del treball. El nostre socialisme no ficarà mai la quantitat de riquesa que cada u ha de tindre; afirmem que cada u ha d'obtenir el producte íntegre del seu treball, aquest producte és la propietat que nosaltres defensem. L'admetre el monopoli de la terra, és necessariament la negació de la propietat per la que nosaltres lluitem.

PERE ANTON MARTÍ.

Notes ciutadanes

Art tarragoní

Encara ens dura a tots els tarragonins el regust que ahir, com qui diu, va fer-nos experimentar un artista jove, temperament amarat de totes les belles idealitats que la Naturalesa dota a l'home per a l'espai de la seva ànima somniadora. Encara recordem tots, amb delectança, aquella exposició de caricatures que en *John*, més per a manifestar-se admirador i deixeble d'un *Apa* que per a son profit pecuniari, més per a la febre de mostrar lo trassut qu'és en el llapis que no en la ploma aliniant números, ens va oferir en el Circul de Tarragona, per quins salóns hi va desfilat, com en romeria cívica, tots els ciutadans tarragonins, Tarragona sencera.

Tots ho recordem, encara. I, en aquest record tan agradable, entregats com estavem en aquest ensomni, un altre artista, jove també, en *Bon*, que viu i somnia i dedica totes les seves i valioses energies per l'art i per a l'art, ve a instal·lar el seu estudi, per un quan temps, a Tarraco, la ciutat romana enamorada seva des de sempre, i comensa la tasca

que tots acabem de veure en una de les sales del tarragoní Centre Industrial. I va operar-se el miracle. Tarragona, que tot i estimant i difundint l'art va quedar, davant la exposició *John*, xerdaderament astorada, ara, als ulls sent aquestes fesomies plasmades per el llapis—potser, com algú ha dit, indiscret en mes de una ocasió,—den *Bon*, ha quedat meravellada i satisfeta a l'ensemps.

I és que el poder, la força i la simpatia que se saben atraure els artistes, ja siga en la música, ja en la pintura, en la poesia, en el teatre, en la dansa, i en la diversitat d'afluents que té aquesta religió dels somniadors de la bellesa i dels seus devots, és espontània quan deixen traslluir la visió de la seva ànima gran, de aquest màgic saber dir i saber fer que porten innat en ells.

En *Bon* ha triomfat a Tarragona, com triomfà ahir en *John*, com tants altres abans qu'ells. En *Bon*, que no és tarragoní, des d'ara podrem considerar-li, i mereix l'agraïment de tots. Tarragona li és deutora d'una simpatia i aquesta simpatia hem de demostrar-li, espontaniament, per sempre. Per això nosaltres ens associem a lo que ja s'ha demanat des de les planes d'altres confreres, ço es, que l'Ajuntament adquireixi alguna de les escultures que figuraven en la exposició, i les tingui per sempre als ulls de tothom.

Creiem que això seria un verdader acte de ciutadania.

CIUTADÀ.

Després d'un article

El meu modest article «Un pas endavant i un pas endarrera» ha merescut l'honor d'un comentari desde'l *Tarragona Federal* i la desatenció d'un insult—qué dic, insult, una sèrie d'insults—des de l'únic setmanari local que té carta blanca d'aquestes especialitats; me refereixo a *La Voz del Pueblo*.

La meua dignitat de persona ben educada me priva de respondre an aquets insults, a l'ensemps qu'es ben bé innecessari; les persones que llegeixen, a Tarragona, tenen format el concepte dels *escribidors* del setmanari lerrouxista.

Sols he de recollir, portat per la mes o menys simpatia que puga tenir a l'«Ateneo» la paradoxa vergonyosa que'n surt de l'esmentat article: Se tracta d'un article en forma de carta i en ella avaloren la sèrie de desatencions, groseries, injustícies, mala fé i paraules incorrectes, la firma de *varios socios del Ateneo*. Aquí hi ha una paradoxa vergonyosa que fa ben poc honor a llur Societat; ells no la deuen veure perque a ben segur que no podrien definir la paraula *inmaculada* de *Ateneo*; una societat així, serà una covasa de genteta, pero mai, mai, un *Ateneo* jés massa gran aquest nom, i ells, pobra gent, son ben poqueta cosa!...

Anem a *Tarragona Federal*: aixó ja es un altra cosa, l'autor de «¿Qui en té la culpa?» mereix, pel sol fet de ser-ho, la meua simpatia i àdhuc el meu agraiement.

Lo que jo sento, es no estar enterat del procés de l'«Ateneo» per a objectar-li quelcom, o per a convindre amb ell, si es que mereixia raó... Però, ja que no puc fer-vos, amic articulista, ofrena d'una contestació correcta com la vostra i com la vostra ben traçada, deixume, confessar amb vos, d'ànima a ànima, dels mòbils que m'induiren a fer aquelles modestes, modestíssimes—com a meves—ratlles que per un moment retingueren la vostra atenció.

Fou un article d'amor i no d'odi,—encar que així hi hagi hagut esperits mesquins que ho volen veure—; fou un article d'amor, perque si vos haguessin lleigit an el fons de mon cor els sentiments que batgaven a l'escriure-l, haguereu vist que a l'exaltació de mon encendrat amor per a Catalunya quasi bé si barrejava quiscuna llàgrima de mos ulls...

¡Que no vaig saber fer a la ploma intèrpret de mos sentiments... pitjor per a mi; jo soc el primer en deplorar-ho.

Jo no vaig mirar ni mes enllà, ni mes ençà a l'escriuer; sols me limità a l'impressió de có que mos ulls vegeren i mon cor sentí, una tarda a la Rambla

i una nit a l'«Ateneo», an aquell «Ateneo» que, segons tingent, que amb tot i tenir per llengua oficial l'espanyola s'ha llegit quiscuna *memoria* oficial amb llengua catalana.

¿Consequències...? Les que's facin tots aquells llegidors que'm dediquin l'honor de lleigir-me. Jò, ni tan sols n'hi fet comentari...

No soc un psicòlec per a deduir l'efecte que puguen fer les meves coses, ni l'efecte que puguen fer als demés les coses dels altres, però de mi sé dir que la presència oficial d'algun el·lement d'aquesta *Secció excursionista* que vos citeu, an el escenari del teatre durant la festa que us ocupa, i fent ús àdhuc del *catalí*, hi haguera produït l'efecte sedant d'un bàlsem per a mon cor de català...

I no res més; m'hi portà l'amor immens que sento amb tot el fervor de la meva ànima a Catalunya, a la parla catalana i a les coses sagrades de nostra terra...

G. P.

Remembrança

A la memòria del malhaurat amic

En Baldomer Pamies

El proper dimecres complirà el primer aniversari de la mort del que en vida siguié l'amic volgut i company inseparable.

A la flor de la seva joventut, ja que tot just vint anys comptava, quan encare la vida tenia per a ell tot l'aspecte somrient i falaguer, una traidora enfermetat, suportada amb tota resignació, tingué com a epílec fer que la Parca arrebatadora segués amb sa falç despiatada i indiferent la existència d'un ser noble, deixant en sa negra feina un estol de tristesa a tota sa família i un buit cada dia mes anyorat en l'ànima dels seus amics.

Meret li deïem tots els que com jo el tractàvem intimament, éssent el seu caracter en extrem benèvol, dubtant que mai per ningú ni per a res tinguéssim una paraula de molestia ni un rasgo de despreci; se trovaven en ell reunides les qualitats d'esser un fill i germà exemplars i pels amics tenia sempre sentiments plens de franquesa i ingenuitat. Dedicat als quefers comercials, sapigué, ajudat de la seva instrucció, acoplar un vast coneixement a lo que a ell respecte, tenint de desempenyar quan tot just caigué malalt, un lloc dintre la casa aont trevallava, envejable entre'ls seus companys. De temperament artístic, sentia gran afició per a la música, a la que li dedicava llargues hores del seu asplai, el qual compartia en cifrar falagueres il·lusions, en un amor ple tòric de romanticisme, quin per sa desgracia no pogué fer realitat.

Serveixi la present remembrança de recort al amic plorat i per altra banda com a lenitiu a n'els seus pares i germà, amb els qui compartim la seva tristesa, dedicant al amic volgut una corona de sempre vives, teixida per la nostalgia que per a ell sentim i com a testimoni de lo molt que'l vèrem estimar-lo en la seva vida.

EMILI CURULL.

Ciutat 14 Agost 1915.

“Dos políticas opuestas”

Un brau setmanari socialista, *¡Adelante!*, de Valladolid, ha visitat nostra Redacció i molt gustosament li deixem establert el canvi, puix que's tracta de un periòdic ben escrit, com pocs n'hi ha en la seva esfera, i principalment quan de coses de Catalunya parla, ja que ho fa amb una cura extraordinària.

En el darrer número hi hem trovat un de aquests hermosos articles en que acostuma avalorar ses planes i no'ns hem pogut sustraure de reproduir-lo. Diu aixís:

«Mientras que en casi toda España la atención de los partidos políticos—incluso de los que se tienen por más progresivos—está absorbida por los preparativos para las elecciones municipales que se celebrarán el 14 del próximo Noviembre, hay una región española donde la opinión, y una opinión

poco menos que unánime, se agita por cuestiones de verdadera importancia, de transcendencia para la vida de esa región y aún para la de la nación entera.

Nos referimos a Cataluña. Digan cuanto quieran los politicastos a la antigua usanza, Cataluña merece un entusiástico aplauso por la manera como allí se entiende la política. Desterrado de allí el caciquismo que a las demás regiones subyuga, elevadas las luchas políticas a la condición de pugnas por ideales o por la consecución de mejoras para la economía regional, orgullo legítimo de España, y no poco relegadas a muy secundario término estas mezquinas batallas de personalismos y de ambiciones minúsculas que hacen odiosa la política en muchas localidades españolas, Cataluña presta marcadísima atención a los problemas económicos, sin olvidar por eso otros igualmente importantes, pero menos que aquéllos, los principales hoy en todo el mundo.

La política catalana, que no consideramos totalmente plausible, pero sí muy estimable en general, choca en absoluto con la que pudiéramos llamar, por ser su escenario más importante la villa y corte, política madrileña. Esta es característica por el charlatanismo y la vacuidad, las trifulcas entre los primates, la confusión existente entre unos y otros grupos, la flojedad de la opinión y la inanidad de los resultados obtenidos después de tanto bullebulle. Por el contrario la política de Cataluña, limpia de tópicos, lugares comunes, frases y retóricas, se distingue por la unanimidad de los pareceres en las cuestiones de vital interés para la región,—véase lo que ocurre ahora con el asunto de las zonas neutrales—el profundo estudio que se hace de los problemas planteados, la actividad y el entusiasmo de que da muestras la opinión pública cuando siente la necesidad de manifestarse vigorosa y la preocupación que allí hay por las cuestiones de verdadera enjundia, no por cominerías políticas de tres al cuarto.

La guerra europea, que debiera haber avivado las iniciativas de gobernantes y gobernados con objeto de aprovechar—en lo que tiene de aprovechable para España—la situación difícil de Europa, no ha logrado despertar a los ministros, que se sanean tranquilos, gracias a lo bien que explotan en un país ababiado el tranquilo de la neutralidad, ni a los patriotas meritísimos que andan dilucidando el grave problema de si Joselito será más fenómeno que Belmonte, ni a los desafortunados jugadores a filias y fobias, para quienes, por lo visto, es música celestial el bienestar de España, ni a la legión formidable de Sanchos grotescos, Sanchos sin la sabiduría de don Quijote, que viven tranquilos, ya que no como hombres, como dignas cabezas de rebaño.

Y sólo en Cataluña se ha sentido colectivamente la necesidad de imprimir nuevos rumbos a la vida nacional para sacarla del marasmo en que se halla, mil veces más peligroso que la participación nuestra en el conflicto europeo. Y de Cataluña, practicando una sabia política que quisiéramos ver imitada por toda España, salen voces que piden, pero con energía, no con el gembuendo acento de la vieja España mendicante, medidas de gobierno que en la proporción de lo posible reparten a la Nación los beneficios que países neutrales como España pero más previsores y estudiosos, han sabido deducir de la guerra que asola a las que eran las naciones más florecientes del Viejo Continente.

Però es possible que Catalunya no sea oída. Su política choca con la política tradicional de España. Ya se levantan voces malhumoradas, agrias, que trinan contra esos insaciables catalanes... Sí, es verdad. ¡Esos catalanes!... ¡Pues no piensan en las zonas neutrales! Y esto más: ¡se atreven a pedir las cuando la Nación tiene que entregarse a la divertida comedia del sufragio universal, cuando es menester preocuparse de conquistar votos, de ganar actas, de elegir concejales...! Decididamente, esos catalanes han perdido la chaveta. La lástima es... que toda España no la haya perdido del mismo modo.»

Menudencias

Hem vist anunciat per a aquesta tarda un mitin de justificació i defensa del manifest dels regidors populars. En ell, segons resen els paperets de diferents colors que s'han escampat aquests dies, s'hi *parlarà clà i català*. Ja era hora. Ara segurament sabrem per qui i per què en les eleccions de fa quatre anys va ésser substituït el candidat obrer En Josep Melendres per En Robert Guasch. També sabrem com se confeccionà l'última candidatura anomenada popular i per què determinats senyors van imposar-se com a candidats amb la protesta dels mateixos individus que constituïen la Comissió nominadora.

Tindrem que anar-hi.

En Prat abandona'l Serrallo i se'n va cap al Districte quint. Anant pel Serrallo en Prat ha arribat a Alcalde, però no passava d'aquí. Segons diuen, vol anar més amunt, i pujar, pujar molt més en la seva carrera política.

Que no s'ho prengui gaire fort això de pujar, que's pot trobar, sense adonar-se'n, a l'Escorxadador. Tot dependrà de la feina que facin els nombrosos elements republicans del Districte quint.

I ara que parlem de l'Escorxadador. Corre fa dies una noticia que, de resultar certa, provocarà serios disgustos als candidats que pretenen la representació d'aquell honorable Districte. Sembla que la nombrosa *grey* de capellans que hi tenen vot, enguany se declararan en vaga, es a dir, no votaran el dia de les eleccions.

La raó es clara i convincent: els modestos electors dels arts i de les platjes, reben cada any més o menys esplèndids *regalos*; en cambi, el clero, està postergat i ningú li agraeix el seu esforç.

Es lo que deia un Beneficiat: «—Nosaltres no volèm quartos; però volèm misses. I si no hi ha misses no votem!»

Ben fet.

Amor

—¿Qué és l'amor, gentil madona?

¿serà l'anyorada estona
que amoixant tos daurats rulls
més fort sento la punyida
que febrosa amb goig convida
a besà els teus blavencs ulls?

—L'amor, és ja cosa vella.
No és tan sols l'hermosa estrella
que en el firmament rellú;
és qui cerca l'harmonia
de la santa poesia,
i, aquest home, sols ets tú.

—Mercés mil, mercés te dona
la meva ànima pregona
la qu'escriu amb dolç fervor,
la que en tes paraules troba
la més carinyosa proba
del teu cor, que és tot amor.

SALVADOR BORRUT I SOLER.

NOVES

De l'Alcalde, senyor Prat, acompanyat d'atent besa-la-mà, hem rebut un exemplar del Reglament amb que's regeix la Cantina Escolar que sosté l'Ajuntament. Ho agrím.

De dugues irreparables pèrdues devem donar compte a nostres llegidors. Elles son les morts del pare de nostres bons amics Anton i Alfred Ferreté i també el pare del benvolgut consoci nostre i ferm orfeonista En Josep Fortuny.

A tots ells els hi demaném prenguin aquestes ratlles com a testimoni del nostre sentiment i a la vegada per a mitigar en lo possible la grossa pena que experimenten.

Ahir, dissabte, va contraure matrimoni a Barcelona el nostre estimat amic i company de lletres En Rafel Homedes Mundo amb la xamosa paisana nostra Na Maria Ramos.

Es amb molt gust que endrecém la nostra felicitació a la novella i jova parella, i els desitjem que'l nou estat sigui per a ells font inestroncable de felicitats.

Imprempta de Llorens i Cabré. — Fortuny, 4

Panificació

FORNS DE SANT ANTONI

Diàriament, pa de primera

• • A domicili i al comptat

Rebolledo, 20, bis : : PORT

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro quimic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

Podém demostrar
 que casa nostra
 es la mes barata en tot

GILABERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art

PERE PALLEJÁ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

GRANDS NOVITATS en

Sombreros i Gorres

RAMON ALOQUIN

UNIÓ, 20

JOAN ESBERT

FARMACÉUTIC

UNIÓ, 22

Joan Ruiz i Porta

PROCURADOR

Vilamitjana, 9, 1.er

Farmacia Central

Laboratori Químic Bacteriológic

Marti Güell

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : i Sant Fructuós, 5

BRILLO

EL LUSTRO-CVIVRE es el mejor del mundo y más barato para limpiar y abrillantar objetos de metal, dejándolos al instante como nuevos. No ensucia las maderas ni deja los paños negros. Una cajita 25 céntimos; hay para más de un año. De venta en Tarragona: Ferreteria de MATIAS MALLOL, calle San Agustín, 9 y Augusto, 3.—Pídase prospecto.

IMPREMPTA

**Llorens
 i Cabré**

Fortuny, 4

TARRAGONA

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de Paris

Companyia de segurs contra incendis

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companyia de segurs contra accidents

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports

Passeig de Colón, 11 i 12 - Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Mallo! Bosch, carrer de Mar, 1

Gran Fábrica de Calçat

= DE =

RAMÓN CAVALLE

TARRAGONA

TELEFON 120

REAL, 36

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice C.º L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic
 Un excelent refresc
 El millor aliment en les
 malalties i convalencia
 Se ven per tot arreu

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanfes : Plumes Stilogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regalos
 Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Mallo! Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9